

Αφιέρωμα στο Χρήστο Ενισλείδη (Στρατοκόπο-Θαλασσινό)

Πριν λίγες μέρες πληροφορηθήκαμε με μεγάλη μας λύπη το θάνατο ενός μεγάλου για τον τόπο μας ανθρώπου, του Χρήστου Ενισλείδη-Στρατοκόπου ή Θαλασσινού.

Τον είχαμε συναντήσει πριν αρκετό καιρό στο σπίτι του στην Αθήνα. Και παρόλο που ο ίδιος είχε αποκαλέσει κάπου τον εαυτό του «απόστρατο», εμείς τον είχαμε δει στρατευμένο μπροστά στη γραφομηχανή του να εξακολουθεί να εργάζεται και να κοπιάζει γράφοντας τις καινούριες του μελέτες. Μ' ένα πλατύ, εγκάρδιο και ζεστό χαμόγελο και με το γνωστό, γλαφυρό και χιουμοριστικό του ύφος είχε αρχίσει να μας μιλά όχι για τα περασμένα —μια και είχε ήδη περάσει τα 90 χρόνια— αλλά για το μέλλον και για τις μελλοντικές εργασίες τις οποίες τότε ετοίμαζε και επρόκειτο να δημοσιεύσει. Πάντα αγέραστος και «αεικίνητος». Από το 1914 που δημοσίευσε το πρώτο του άρθρο (από όσα τουλάχιστον είδαμε στους 4 τόμους του έργου του που τόσο ευγενικά μας χάρισε), μέχρι την τελευταία του στιγμή εξακολουθούσε να γράφει με την ίδια ζωντάνια και τον ίδιο νεανικό παλμό.

Πολυγραφότατος και πολύπλευρος, νομίζουμε ότι το μικρό αυτό αφιέρωμα αδυνατεί να αποδώσει και να χαρακτηρίσει τις πολλές μορφές του έργου του.

Με τα «πεζοπορικά θαλασσώματα», τα «θαλασσινά στρατοκοπήματα», τα «σχολικά στρατοκοπήματα» όπως ο ίδιος έχει ονομάσει τα «μικρά του ιστορήματα για μεγάλα παιδιά» και τα «μεγαλύτερα ιστορήματα για μικρούς και μεγάλους» μέρος μόνο μπορούμε να δούμε από το σύνολο της προσφοράς του.

Τα μελετήματά του ήταν ιστορικά, αρχαιολογικά, λαογραφικά, θρησκευτικά-εκκλησιαστικά, περιηγητικά, προσωπικά και διάφορα ποικίλα επιστημονικού πριεχομένου. Ατενίζοντας το πολύπλευρο αυτό έργο θα μπορούσαμε να χαρακτηρίσουμε το Χρήστο Ενισλείδη σαν έναν Ερευνητή, Συλλέκτη, Αποθησαυριστή και επιστημονικά καταρτισμένο Περιηγητή που κατόρθωνε να δίνει τα βιώματά του και τις πολλαπλές του γνώσεις απλές και προσιτές στον οποιονδήποτε. Ο πιο αγαπημένος τρόπος δημοσίευσης τα χρονογραφήματα στις εφημερίδες. Τρόπος επιμόρφωσης προσιτός και στον πιο απλοϊκό άνθρωπο.

Μα πάνω απ' όλα ήταν ένας απλός φυσιολάτρης ή πιο σωστά Αττικο-

λάτρης. «Εγεννήθηκε στην Αθήνα και εμεγάλωσε στα βουνά και στα ρουμάνια της Αττικής, τις φυσικές καλλονές της οποίας αγάπησε και ελάτρευσε τρελλά και παράφορα». Και αποτέλεσμα αυτής της «τρέλλας» είναι η μεγάλη του συμβολή στην ιστορία, γεωγραφία, τοπογραφία, γεωλογία, μυθολογία, λαογραφία, περιηγητική περιγραφή και σε άλλα θέματα που έχουν σχέση με την Αττική.

Θέλοντας λοιπόν και εμείς οι νεότεροι να αποδώσουμε έναν ελάχιστο φόρο τιμής στο μεγάλο αυτόν πρωτομάστορα της πολλαπλής έρευνας για την περιοχή μας, αποφασίσαμε να αφιερώσουμε στη μνήμη του την τελευταία ημέρα της Β' Επιστημονικής Συνάντησης ΝΑ. Αττικής.

ΠΕΤΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ-ΑΓΓΕΛΟΥ

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΕΝΙΣΛΕΙΔΗ

Α. Παρουσίαση 1973

Α' — ΣΥΓΓΡΑΦΑΙ

(Βιβλία Θρησκευτικά — Ιστορικά — Τουριστικά — Αρχαιολογικά)

1) 'Η Κεραταία τής Αττικής (Τοπογραφία — Αρχαιολογία — Ιστορία — Μνημεία — Σημειώσεις). 'Αθήναι 1926.

2) 'Ο Προσκοπισμός (Ιστορία — Αρχαί — Σχέσεις) 'Αθήναι 1926.

3) 'Η 'Αμφίκλεια (Τοπογραφία — Ιστορία — Αρχαιολογία). Τεύχη 1-3. 'Αθήναι 1938-1939. Έβρας του 'Υπουργείου Τύπου και Τουρισμού: 'Επαινος τής 'Ακαδημίας 'Αθηνών.

4) Σχολική ζωή και σχολική εϋταξία. 'Αθήναι 1935.

5) 'Εκκλησιαστική 'Ιστορία ('Οδηγός του διδασκάλου). 'Αθήναι 1937. (Χρ. 'Ενισλείδου και 'Ελένης Γεωργιάδου).

6) 'Ιερά 'Ιστορία τής Παλαιάς Διαθήκης. 'Εγχεκριμένη διά τήν Α' τάξιν του Γυμνασίου. εκδόσεις 12. 'Αθήναι 1932-1938.

7) 'Ιερά 'Ιστορία τής Καινής Διαθήκης. 'Εγχεκριμένη διά τήν Β' Γυμνασίου. 'Εκδόσεις 6. 'Αθήναι 1933-1938.

8) 'Ιστορία τής Χριστιανικής 'Εκκλησίας. 'Εγχεκριμένη διά Δ' Γυμνασίου. 'Εκδόσεις 4. 'Αθήναι 1933-1939.

9) 'Αποσπάσματα έκ των πηγών τής 'Εκκλησιαστικής 'Ιστορίας. Διά Δ' Γυμνασίου, 'Αθηνών 1937.

10) 'Ερμηνεία περικοπών έκ των βιβλίων τής Παλαιάς Διαθήκης. 'Εγχεκριμένη διά Γ' Γυμνασίου. 'Εκδόσεις 4. 'Αθήναι 1933-1938.

11) 'Ερμηνεία περικοπών έκ των βιβλίων τής Καινής Διαθήκης. 'Εγχεκριμένη διά Γ' Γυμνασίου. 'Εκδόσεις 2. 'Αθήναι 1933.

12) Κατήχησις και Λειτουργική. Διά Ε' Γυμνασίου. 'Εκδόσεις 3. 'Αθήναι 1934-1938.

- 13) Χριστιανική Ψηκική. Έγκριμένη διά ΣΤ΄ Γυμνασίου. Έκδόσεις 4. Άθηναι 1930-1938.
- 14) Περικοπαί έκ τής Παλαιάς καί Καινής Διαθήκης. Διά ΣΤ΄ Γυμνασίου. Άθηναι 1937.
- 15) Άμφικλείας Κρίσεις (Γά γραφέντα καί δημοσιευθέντα). Συμπλήρωμα. Άθηναι 1940.
- 16) Έρμηνεία Περικοπών από τά Ίστορικά Βιβλία τής Άγίας Γραφής 3ης Γυμνασίου, τή έγκρίσει τής Έρεās Συνόδου. Άθηναι 1947.
- 17) Έκλεκταί Περικοπαί από τά Βιβλία τής Άγίας Γραφής, διά τήν 6ην Γυμνασίου, τή έγκρίσει τής Έρεās Συνόδου. Άθηναι 1947.
- 18) Όρθή Πίστις καί Λογική Λατρεία του άληθινού Θεού. Άθηναι 1949.
- 19) Πανηγυρικός τής έορτής Τριών Έραρχών. — Τεύχος άναμνηστικόν. Άθηναι 1949.
- 20) Ή γονυκλισία τής Πεντηκοστής Α΄ καί Β΄ τεύχη. Άθηναι 1949-1950.
- 21) Ψηκική (Χριστιανική καί Φιλοσοφική) ΣΤ΄ Γυμνασίου. Τή έγκρίσει τής Έρεās Συνόδου. Άθηναι 1950.
- 22) Έρεās Ίστορία Παλαιάς Διαθήκης Α΄ Γυμνασίου. Α΄ βραβείον Έπουργείου Έθν. Παιδείας. Έκδοσις Ο.Ε.Σ.Β. Άθηναι 1951 (Χ. Έπισλείδου — Α. Κεραμίδα).
- 23) Ή Πίνδος καί τά χωριά της. Σπήλαιον — Γρεβενά — Σαμαρίνα. Εύφημος μνεία τής Ακαδημίας Άθηνών. Άθηναι 1951.
- 24) Οι Άγιοι Ίσίδωροι του Λυκαβηττου (Άθηνών). Ίστορία — Βίος — Πολιτεία — Ακολουθήαι — Εικόνες. Άθηναι 1952.
- 25) Έκκλησιαστική Ίστορία Ε΄ Δημοτικού. Άθηναι 1952 (Α. Μεταλληνού, Χ. Έπισλείδου).
- 26) Ή Παναγία εις τήν Ίστορίαν. τήν Πίστιν. τήν Λατρείαν. Άθηναι 1953.
- 27) Ό Σταυρός εις τήν Ίστορίαν. τήν Πίστιν. τήν Λατρείαν. Άθηναι 1953.
- 28) Δίκαιτερίνα ή άγια καί πάντο ώραία Ύπατις. Άθηναι 1954.
- 29) Χριστιανική Ψηκική ΣΤ΄ Γυμνασίου. Α΄ βραβείον Έπουργείου Έθν. Παιδείας. Έκδοσις Ο.Ε.Σ.Β. Άθηναι 1955 (Χ. Έπισλείδου — Α. Κεραμίδα).
- 30) Αττικά — Σχολικά Στρατοκοπήματα. Μικρά ιστορήματα για μεγάλα παιδιά. Άθηναι 1955.
- 31) Από τά γεγονότα τής Μεγάλης Έβδομάδος. 1. Πρός τό Πάθος. 2. Ή Μεγάλη Τετάρτη. 3. Ή Μακρά Πέμπτη. 4. Τό Πάθος. 5. Πάσχα Κυρίου Πάσχα. Άθηναι 1955-1966. Τεύχη 1-5. άποτελέη.
- 32) Ό θεσμός τής Νηστείας — πίστις καί βίωμα τής Έκκλησίας — Βραβείον τής Ακαδημίας Άθηνών. Άθηναι 1959. Β΄ έκδοσις 1972.
- 33) Τό Μοναστήρι του Δαδίου (Παναγία ή Γαυριώτισσα). Άθηναι 1964. (Χ. Έπισλείδου-Γ. Παπαλιάνου).
- 34) Ή Παντόκσσα των Άθηνών — (Τό Μοναστήρακι). Άθηναι 1966.
- 35) Ή Ακάθιστος εις τήν Θεοτόκον Ύμνωδία ή ή Ύαλμωδία των Χαιρετισμών τής Θεοτόκου. Τόμος Α΄. Θεωρητικόν καί Φιλολογικόν. Άθηναι-Θεσσαλονίκη, 1966. Τεύχος Β΄. Πρακτικόν. Τελετουργικόν. Άθηναι-Θεσσαλονίκη, 1967.
- 36) Ίστορία του έν Άθήναις Όρθοδ. Χριστ. Συλλόγου «Οί Τρεις Έεράρχαι». Άθηναι 1970 (Χρ. Έπισλείδου-Γ. Μεταλληνού).
- 37) Μορφαί τής Ίστορίας του Έλληνικού Προσκόπισμου. (Άθων. Λευκαδίτης καί Άντ. Κόκκινος) Άθηναι 1972.
- 38) Τό Λεοντάρι τής Κόντζας — Αττικής. Άθηναι 1973.

B. ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

α) Θρησκευτικά — Εκκλησιαστικά

- 1) Πώς ή 'Εκκλησία θά ανέλθη εις τήν αρχαίαν της εὐκλειαν καί δόξαν. 'Εφημερίς «Σημεία» 'Αθηνών 1914, φύλ. 185-187.
- 2) 'Ο Παράδεισος. Τί ἦτο, πού ἔκειτο. Περιοδ. «'Εθνικόν 'Εγερτήριο» 1918, φύλ. 51. 52 καί 53.
- 3) Παράδοσεις διά τήν Σταύρωσιν τοῦ Χριστοῦ «'Εθν. 'Εγερτ.» 1916, φύλ. 41.
- 4) Παράδοσεις διά τήν ἀγίαν 'Ανάστασιν. «'Εθν. 'Εγερτ.» 1916 φύλ. 42.
- 5) 'Η νηστεία τῆς Τεσσαρακοστῆς. Περιοδ. «'Ελλάς» 1917, φύλ. 825.
- 6) 'Η 'Ανάστασις τοῦ Χριστοῦ. «'Ελλάς» 1917, φύλ. 830.
- 7) 'Η 'Ιερωσύνη ὡς κώλυμα γάμου. «'Ελλάς» 1917, φύλ. 840.
- 8) Σταυρολογία. «'Ελλάς» 1917, φύλ. 860.
- 9) Τό Δεκαπενταύγουστον. «'Ελλάς» 1917, φύλ. 851.
- 10) Πότε ἐγενήθη ὁ Χριστός. «'Ελλάς» 1917, φύλ. 889.
- 11) 'Ωλάμ γαζέ — 'Ωλάμ χαμπά. «'Ελλάς» 1918, φύλ. 906.
- 12) 'Η μεγάλη 'Εβδομάς καί τό Πάσχα. 'Εφημερίς «Μακεδονικόν Βῆμα Κοζάνης» 1931. φύλ. 167-170.
- 13) 'Η γέννησις τοῦ Χριστοῦ. 'Εφημερίς «Βελούχι» Καρπενησαίου 1931, φύλ. 36.
- 14) Τυπικά ἀγνοήματα. Περιοδ. «'Ενορία» 1949, σελ. 58-60.
- 15) Λειτουργικά ἀτασθαλίαι, Περιοδ. «'Ενορία» 1949, σελ. 148, 157, 177.
- 16) Σφαλμάτων Τυπικοῦ συνέχεια. Περιοδ. «'Ενορία» 1949, σελ. 280, 299, 315.
- 17) 'Ιστορία τῆς Νηστείας, Περιοδ. «'Ενορία», 1955, σελ. 50, 65, 83, 100, 117.
- 18) Τά ἄγια τοῖς ἀγίοις. Περιοδ. «'Ενορία», 1955, σελ. 153.
- 19) Δύο ἀπορίαι ἀγαθοῦ λευίτου (Ζητήματα Λειτουργικά) Περιοδ. «'Ενορία» 1957, σελ. 208, 225.
- 20) 'Ο θεσμός τοῦ ἀναδόχου. Περιοδ. «'Ενορία» 1958, σελ. 49, 100, 123.
- 21) 'Η ἐορτή τῶν Φώτων καί ἡ ὀρθή χρῆσις τοῦ Μεγάλου 'Αγιασμοῦ, Περιοδ. «'Ενορία» 1959. σελ. 13, 56, 105, 211, 224, 249, 275.
- 22) 'Αγιολογικά. 'Ερμόλαος καί Παντολέων. Περιοδ. «Τρεῖς 'Ιεράρχαι». 'Ιούλιος 1964. σελ. 53.
- 23) 'Ο 'Απόστολος 'Ανδρέας (Μαρτύριον καί Λείψανα). 'Εφημ. «'Εθνικός Κήρυξ» Πατρῶν. 14. 21 καί 28 Δεκεμβρίου 1964 καί 11 καί 18 'Ιανουαρίου 1965.
- 24) Τριώδιον καί Καρνάβαλος. 'Εφημ. «'Εθνικός Κήρυξ» Πατρῶν 8, 15, 22 Φεβρουαρίου 1965 καί 1 Μαρτίου 1965.
- 25) Μεταμόρφωσις — Πάσχα — 'Ανάληψις. Περιοδ. «Τρεῖς 'Ιεράρχαι». Σεπτέμβριος 1969.
- 26) 'Η φήμη τοῦ 'Αποστόλου Παύλου. Περιοδ. «Τρεῖς 'Ιεράρχαι» 'Ιούλιος 1970.
- 27) 'Η Παναγία εις τήν 'Ιστορίαν. Περιοδ. «Τρεῖς 'Ιεράρχαι» Αὐγούστος, Σεπτέμβριος, 'Οκτώβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος 1970 καί 'Ιανουάριος, Φεβρουάριος, Μάρτιος, 'Ιούλιος — Αὐγούστος, Σεπτέμβριος, 'Οκτώβριος 1971.
- 28) ΚΕ' Μαρτίου. Περιοδ. «Τρεῖς 'Ιεράρχαι». Μάρτιος 1971.
- 29) Τό μέγα Πάσχα. Περιοδ. «Τρεῖς 'Ιεράρχαι» 'Απρίλιος 1971.
- 30) 'Ο λόγος ἐπί τήν Λυγίαν. Περιοδ. «Τρεῖς 'Ιεράρχαι». Σεπτέμβριος 1972.
- 31) 'Εμφανίσεις τοῦ 'Αναστάντος Χριστοῦ. Περιοδ. «Τρεῖς 'Ιεράρχαι», Μάιος 1973.
- 32) Ζητήματα κρίσεις (ἐπί διαφόρων θεμάτων θρησκευτικο-κοινωνικῶν). Περιοδ. «Τρεῖς 'Ιεράρχαι» 'Από τοῦ 1960-1973.
- 33) Λήμματα θρησκευτικοῦ περιεχομένου εις τόν «Θησαυρόν τῶν Γνώσεων» (Μεγά-

λ.π.ν Παιδικήν καί Σχολικήν Ἐγκυκλοπαιδείαν) Γ. Παπαϊωάννου-Χ. Μηχιάτη, Ἀθήναι 56. Τόμοι 1-6. (Χ.Μ.Ε.).

34) Λήμματα θρησκευτικοῦ περιεχομένου εἰς τήν Θρησκευτικήν καί Ἑθικήν Ἐγκυκλοπαιδείαν Ἀθ. Μαρτίου. Ἀθήναι 1960. Τόμοι 1-12.

35) Διάφορα θρησκευτικά ἄρθρα εἰς τό Περιοδ. «Ἡ Ἀναμόρφωσις» Περ. Ι. Τιμαζένη-Σ. Μακρῆ 1955 — (Χ.Μ.Ε.).

36) Κύρια καί μὴ ἄρθρα εἰς τό Περιοδ. «Τρεῖς Ἱεράρχαι» ἀπό τό ἔτος 1969 μέχρι σήμερον ἐπὶ διαφόρων θρησκευτικῶν καί Ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων.

β) Ἱστορικά — Τουριστικά — Ἀρχαιολογικά

1) Ἡ κορυφή τῆς Πάρνηθος, Περιοδικόν «Ἐθνικόν Ἐγερτήριον» 1915, φύλ. 22.

2) Ὁ Μαραθῶν, «Ἐθν. Ἐγερτ.» 1915, φύλ. 33.

3) Ὁ τάφος τοῦ ἔθνομάρτυρος Βασιλιά. «Ἐθν. Ἐγερτ.» 1916, φύλ. 40.

4) Ἡ Ἁγία Παρασκευὴ Ἀττικῆς. «Ἐθν. Ἐγερτ.», 1916, φύλ. 43.

5) Δεκέλεια — Τατόη. «Ἐθν. Ἐγερτ.» 1916, φύλ. 56.

6) Ὁ Λυκαβηττός. Περιοδ. «Ἑλλάς» 1916, φύλ. 798.

7) Τό Πεντελικόν. «Ἑλλάς» 1916, φύλ. 798.

8) Ἡ νῆσος Φλέβες. «Ἑλλάς» 1916, φύλ. 801.

9) Ἡ Βυζαντινὴ μονὴ Ταῶ. «Ἑλλάς» 1916, φύλ. 803.

10) Ἡ Μονὴ τῶν Κλειστῶν. «Ἑλλάς» 1916, φύλ. 805.

11) Ἡ Φυλὴ καί τὸ φρούριόν της. «Ἑλλάς» 1916, φύλ. 806.

12) Ἡ Πάρνης. «Ἑλλάς» 1917, φύλ. 848.

13) Ἡ Ἁγία Τριάς καί τὸ Σανατόριον Πάρνηθος. «Ἑλλάς» 1917 φύλ. 849.

14) Τό Ἀμαρούσιον. «Ἑλλάς» 1917, φύλ. 860.

15) Τό Χαλάνδριον. «Ἑλλάς» 1917, φύλ. 865.

16) Αἱ ἐξοχαί τῆς Κηφισιάς. «Ἑλλάς» 1917, φύλ. 864.

17) Τό Κερατσίνι. «Ἑλλάς» 1917, φύλ. 882.

18) Ὁ Πύργος τῆς Ἀμαλίας. «Ἑλλάς» 1920, φύλ. 1038.

18) Ἡ Βουλιαγμένη. Περιοδ. «Ἐθνικὴ ζωὴ» 1916, φύλ. 32.

20) Τό Σπήλαιον καί ἡ Κορυφή τῆς Πεντέλης. Περιοδ. «Νέα Γενεά» 1917, φύλ. 63.

21) Ἀπὸ τήν Κούλουρη εἰς τήν Φανερωμένην. «Νέα Γενεά» 1917, φύλ. 66.

22) Εἰς τήν Γλυφάδα. Ὁ ἄνθρωπος καί ἡ φύσις. Περιοδ. «Ἐρανιστής» 1917, φύλ. 3,

4, 5.

23) Τό Παναθηναϊκόν Στάδιον. Περιοδ. «Ὀλυμπιονίκης» 1920, φύλ. 2.

24) Ἡ Κερατιά. Ἐφημερίς «Βραδυνή» 16 Ἀπριλίου 1924.

25) Ὁ Βύρων καί ἡ Ἑλλάς. «Βραδυνή» 23-4-24.

26) Ἡ Πεντέλη καί ὁ Ἄθως. «Βραδυνή» 23-4-24.

27) Ἡ κορυφή τῆς Πεντέλης. «Βραδυνή» 30-4-24.

29) Ἡ Βουλιαγμένη. «Βραδυνή» 7, 14 καί 21 Μαΐου 1924.

30) Ἡ Λαυρεωτική. «Βραδυνή» 21 καί 28-5-1924.

31) Ἡ Κηφισιά. «Βραδυνή» 4-6-24.

32) Τό Ἀστέρι. «Βραδυνή» 12-6-1924.

33) Τό Σούνιον. «Βραδυνή» 2 καί 9 Ἰουλίου 1924.

34) Τό Δαφνί. «Βραδυνή» 16-7-1924.

35) Ὁ Προφήτης Ἡλίας τοῦ Δαφνίου. «Βραδυνή» 23-7-1924.

36) Τά Καλύβια τοῦ Κουβαρά. «Βραδυνή» 30-7-1924.

37) Ὁ Βρανᾶς Μαραθῶνος. «Βραδυνή» 16-10-1924.

38) Κορυδαλλός — Αἰγάλεω — Ποικιλόν. Περιοδ. «Ἐκδρομικά» 1933, φύλ. 47.

39) Τό Μοναστήρι τοῦ Δαφνίου. «Ἐκδρομικά» 1935, φύλ. 48.

40) Στόν Μαραθῶνα. «Ἐκδρομικά» 1935, φύλ. 69, 70, 71, 72 καί 73.

- 41) 'Ο γύρος του Καλλιδρόμου. «'Εκδρομικά» 1935, φύλ. 75-76.
 42) Οί πρόδρομοι της σημερινής έκδρομικής κινήσεως. «'Εκδρομικά» 1935, φύλ. 78.
- 43) Τά κούμαρα της 'Αττικής. «'Εκδρομικά» 1936, φύλ. 80.
 44) 'Αχαρναί — Μενίδι. «'Εκδρομικά» 1936, φύλ. 84.
 45) 'Εκδρομαί — Πορεία. Περιοδ. «'Εθν. 'Εγερτήριο» 1915-1916, φύλ. 13, 14, 15, 16, 17 καί 46.
- 46) Τό σάκχαρον εις τάς παρείας. Περιοδ. «'Εθν. 'Εγερτήριο» 1916, φύλ. 34.
 47) 'Υδωρ καί πάλιν 'υδωρ. Περιοδ. «'Εθν. 'Εγερτήριο» 1916, φύλ. 50.
 48) 'Ορειναί έκδρομαί. Περιοδ. «'Ολυμπιονίκης» 1920, φύλ. 10, 11.
 49) Οί 'Ολυμπιακοί άγῶνες. Περιοδ. «'Ολυμπιονίκης» 1920, φύλ. 10.
 50) 'Εριδες θεῶν καί άγίων παρά τήν Λίμνην της Εύβοίας. Περιοδ. «'Ελλάς» 1920, φύλ. 1119.
- 51) Τά Γρεβενά Μακεδονίας. 'Εφημερίς «'Αγροτικός άγών» Γρεβενῶν 1931, φύλ. 1-34.
 52) Τά άρχεια τῶν Γρεβενῶν. 'Εφημερίς «Μακεδονικόν Βήμα» Κοζάνης 1931, φύλ. 143-156.
 53) Τά μνημεία της 'Ιστορίας Γρεβενῶν. 'Εφημερίς «Μακεδονικόν Βήμα» Κοζάνης 1931. Φύλ. 157-172 καί 183-193.
 54) Τά Γρεβενά. Λεύκωμα Νομοῦ Κοζάνης. 'Εκδοσις 'Εφημερίδος Κοζάνης «Βόρειος 'Ελλάς» 1930, σελ. 88.
 55) 'Επίσκοποι καί μητροπολίται Γρεβενῶν. 'Ημερολόγιον Δυτικῆς Μακεδονίας Κοζάνης 1932, σελ. 124.
 56) Στήν ιεράν Βραυρώνα ('Αττικής). 'Ημερολόγιον του 'Οδοιπορικοῦ Συνδέσμου 'Αθηνῶν 1926, σελ. 202-217.
 57) Τό μοναστήρι του Δαδίου. Περιοδικόν «'Εκδρομικά» 1936, σελ. 81-82.
 58) 'Η Μεγάλη Μάχη του Κηφισοῦ (Βοιωτίας). 'Εφημ. Καθημερινή, 17-6-1940.
 59) 'Αφανείς Ρουμελιῶται 'Αγωνισταί, κατά τό 1821. 'Εφημ. Ρουμελιῶτης, Μάϊος, 'Ιούνιος, Αύγουστος καί Νοέμβριος 1944.
 60) Γύρω άπό τήν τοπωνυμίαν Κορωπί ('Αττικής). 'Εφημ. «'Αττικόν Βήμα», αρ. φύλ. 87-117 — 1956-1957.
 61) Τό Πόρτο Ράφτη ('Αττικής), 'Εφημ. «'Αττικόν Βήμα», αρ. φύλ. 118, 119. 1957.
 62) Τό Μαρκόπουλο. (Τοπωνύμια — 'Ιστορία — 'Αρχαιολογία — Τοπογραφία). 'Εφημ. «'Αττικόν Βήμα», αρ. φύλ. 126-136, 1958.
 63) Θεοί καί Δαίμονες της Μερέντας. 'Εφημ. «'Αττικόν Βήμα», αρ. φύλ. 137-139, 1958.
 64) 'Αγιοί της Μερέντας καί του Κουβαρά ('Αττικής). 'Εφημ. «'Αττικόν Βήμα», αρ. φύλ. 140-144, 1958.
 65) 'Ο 'Αμφιάραος, τό 'Αμφιάρειον 'Ιερόν καί τά 'Αμφιάρεια 'Εφημ. «'Αττικόν Βήμα», αριθ. φύλ. 154-167, 1959.
 66) Σφηττός καί Παλλήνη ('Η Σφηττία 'Οδός). 'Εφημ. «'Αττικόν Βήμα», αρ. φύλ. 188-243, 1960-1963.
 67) Τά Αϊγόσθενα (Μεγαρίδος Πόρτο-Γερμενό), 'Εφημ. «'Αττικόν Βήμα», αρ. φύλ. 247-262, 1963-1964.
 68) 'Ηραϊον καί Πειραιον. 'Εφημ. Κορινθιακές 'Ημέρες, 18 'Ιουνίου 1964.
 69) Τό άγίασμα του 'Αμφιαράου. Μορφωτική Πορεία, Περιοδ. Ε.Μ.Ε.Λ. τεῦχος 42 (1964), σελ. 6.
 70) Τά 'Ασκληπιεία 'Επιδάουρου καί 'Αθηνῶν, Μορφωτική Πορεία, Περιοδ. Ε.Μ.Ε.Λ. τεῦχος 44 (1965), σελ. 12.

71) Σπάτα καί Λούτσα (Μεσογαίας). Έφημ. «Άττικόν Βήμα», άρ. φύλ. 266-285, 1964-1965.

72) Οί Πρόδρομοι του σημερινού Έκδρομισμού, Μορφωτική Πορεία, Περιοδ. Ε.Μ.-Ε.Λ. τεύχος 45, (1965), σελ. 3 καί τεύχος 47 σελ. 11.

73) Ο έκδρομισμός άλλοτε καί τώρα. Μορφωτική Πορεία, Περιοδ. Ε.Μ.Ε.Λ. τεύχος 48, (1965).

74) Δαύλεια καί Ίερουσαλήμ. Μορφωτική Πορεία, Περιοδ. Ε.Μ.Ε.Λ. τεύχος 46 (1965), σελ. 15.

75) Τά Έκδρομικά Σωματεία άλλοτε καί τώρα. Μορφωτική Πορεία, Περιοδ. Ε.Μ.-Ε.Λ. τεύχος 49 (1966), σελ. 7.

76) Στόν Ραμνούντα, Μορφωτική Πορεία, Περιοδ. Ε.Μ.Ε.Λ. τεύχος 51 (1966), σελ. 32.

77) Τό Μοναστήρι του Δαδιού. Έφημ. Ρουμελιώτης, Νοέμβριος 1943, Φεβρουάριος καί Μάρτιος 1944. Καί Έφημ. «Καθημερινή» 18 Φεβρουαρίου 1966.

78) Τό 21 εις τήν Άττικήν. Έφημ. «Άττικόν Βήμα» άρ. φύλ. 337-368, 1967-1969.

79) Τό Λεοντάρι της Κάντζας (Άττικής), Έφημ. «Άττικόν Βήμα», άριθ. φύλ. 369-375, 1969.

80) Στους Ούρανοús των Ούρανών (Διαπλανητικά Ταξίδια). Περιοδ. «Τρεις Ίεράρχαι» Οκτώβριος-Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1971. Ίανουάριος-Φεβρουάριος-Μάρτιος-Άπριλιος 1972.

81) Στήν Λαυρεωτικήν. Κέφαλος καί Θόρικος, «Άττικόν Βήμα», άρ. φύλ. 416-459 (συνεχίζεται) 1971-1973.

γ) Προσκοπικά.

1) Ο Προσκοπισμός Περιοδικόν «Έθνικόν Έγερτήριο» 1915, φύλ. 27-33.

2) Ο Προσκοπισμός δημιούργημα των Έλλήνων «Έθν. Έγερτ.» 1916, φύλ. 38 καί «Έσο Έτοιμος» Άλεξανδρείας 1916.

3) Προσκοπισμός — Φύσις «Έθν. Έγερτ.» 1916, φύλ. 39 καί «Έσο Έτοιμος» Άλεξανδρείας 1916.

4) Η νέα φάσις του Προσκοπισμού «Έλλάς» 1916, φύλ. 884.

5) Ο Προσκοπισμός εις τήν Ελλάδα «Έλλάς» 1918, φύλ. 895.

6) Η ζωή του Προσκόπου «Έλλάς» 1918, φύλ. 897.

7) Προσκοπικά — Άνευ τίτλου. «Έλλάς» 1918, φύλ. 900.

8) Προσκοπισμός — Έκκλησία «Έλλάς» 1918, φύλ. 910, 911 καί 913.

9) Η ύπηρεσία των Περιπόλων «Όλυμπιονίκης» 1920, φύλ. 6 καί 7.

10) Η φιλοσοφική άποψις του Προσκοπισμού «Όλυμπιονίκης», 1920, φύλ. 8.

11) Η Ίστορία του Προσκοπισμού έφημερίς «Βραδυνή» 18-5-1924.

12) Τί είναι ο Προσκοπισμός. «Βραδυνή» 25-5-1924.

13) Η βάσις του Προσκοπισμού «Βραδυνή» 25-5-1924.

14) Άρχαι του Προσκοπισμού. «Βραδυνή» 6-6-1925.

15) Η βάσις του Προσκοπισμού. «Έσο Έτοιμος», Άθηνών 1922, φύλ. 30.

16) Έλληνες Πρόσκοποι καί Λευκαδίτης «Καθημερινή» 11-12-1962 (Γράμματα).

17) Πάλιν ο Λευκαδίτης «Καθημερινή» 20-12-1962 (Γράμματα).

18) Καί πάλιν περί Άθαν. Λευκαδίτη «Καθημερινή» 23-1-1963 (Γράμματα).

19) Τέσσαρα άρθρα έπ' ευκαιρία του ΙΑ΄ Παγκοσμίου Τζάμπορου — Σχινιάς Μαραθώνος Άττικής 1963.

α΄) Ο Άγγλος Άρχιπρόσκοπος Μπάντεν Πάουελ καί ο Έλληνικός Προσκοπισμός. Έφημερίς «Καθημερινή» 14-7-1963.

β΄) Ο Προσκοπισμός εις τήν Ελλάδα. Έφημ. «Καθημερινή» 16-7-1963.

γ΄) Ο Έλλην Άρχιπρόσκοπος Άθανάσιος Κ. Λευκαδίτης. Έφημερίς «Καθημερινή» 18-7-1963. Καί

- δ') Τά Παγκόσμια Τζάμπορου. Έφημ. «Καθημερινή» 20-7-1963.
 20) Τρία άρθρα διά τούς Προσκόπους τού Τζάμπορου. Στόν Σχινιά καί στόν κάμπο τού Μαραθώνα.
 α') Παραδόσεις — Ιστορία — Τοπογραφία — Θρύλοι. Έφημερίς «Καθημερινή» 25-7-1963.
 β') Τού αὐτοῦ συνέχεια. Έφημερίς «Καθημερινή» 26-7-1963. Καί
 γ') Τού αὐτοῦ συνέχεια καί τέλος. Έφημερίς «Καθημερινή» 27-7-1963. (Χ.Ε.-Στρατοκόπος).

δ) Ποικίλα

- 1) Ἡ Ἑβραϊκή ποίησης. Περιόδ. «Νεότης» 1918, φύλ. 6-11.
- 2) Ποίησης καί Νεολαία. Περιόδ. «Ἑλλάς» 1920, φύλ. 1123.
- 3) Οἱ Ἄγγλοι καί ἡ Φύσις. Περιόδ. «Ἑλλάς» 1917, φύλ. 838.
- 4) Ἡ Πρωτομαγιά. «Ἑλλάς» 1917, φύλ. 834.
- 5) Αἱ Ἀπόκρυφω καί ἡ ἱστορία των. «Ἑλλάς» 1917, φύλ. 821.
- 6) Ἡ μακροβιότης τού ἀνθρώπου. «Ἑλλάς» 1917, φύλ. 832.
- 7) Αἱ θυσίαι τῶν ἀρχαίων. «Ἑλλάς» 1917, φύλ. 839.
- 8) Ἡμέραι — μῆνες — ἔτη. «Ἑλλάς» 1917, φύλ. 817.
- 9) 1917 ἢ 1922; «Ἑλλάς» 1917, φύλ. 817.
- 10) Ὁ μαρμαρωμένος Βασιλιάς. «Ἐθν. Ἐγερτήριον» 1915. Φύλ. 18, 19 καί 25.
- 11) Ὁ Κλήδωνας. Περιόδ. «Ἑλλάς» 1917, φύλ. 842.
- 12) Ἐντυπώσεις ἀπό τά Μέτωπα Μακεδονίας, Οὐκρανίας καί Μ. Ἀσίας. «Ἑλλάς» 1918, φύλ. 935, 939, 941, 943, 945, 966, 1005, 1016, 1018, 1114. Ἡ Ζωή τῶν Προσκόπων, Περιόδ. Σ.Ε.Π. ἔτος Β', 15-5-1919 καί Ὁρθησευτ. Περιόδ. «Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι» 1921, ἀρ. φύλ. 522 καί 527.
- 13) Πρόβλημα εἰς στίχους (ἡ ἡλικία τού διδασκάλου). Μορφωτική πορεία, Περιόδ. Ε.Μ.Ε.Λ. τεύχος 41 (1965), σελ. 4.
- 14) Ἀναμνήσεις τῆς Κατοχῆς. «Μορφωτική Πορεία», Περιόδ. Ε.Μ.Ε.Λ., τεύχος 47 (1966), σελ. 10.
- 15) Ἐνας ἀνυπόλητος βασιλιάς «Μορφωτική Πορεία». Περιόδ. Ε.Μ.Ε.Λ., τεύχος 49 (1966), σελ. 12.
- 16) Ἀθηναῖοι καί Θηβαῖοι. Μορφωτική Πορεία, Περιόδ. Ε.Μ.Ε.Λ. τεύχος 50 (1966). σελ. 2.
- 17) Φρέσκα φάρια. Μορφωτική Πορεία, Περιόδ. Ε.Μ.Ε.Λ. τεύχος 52 (1967), σελ. 4.
- 18) Παναγιώτης Ἀθ. Βαρυπομπιώτης, Περιόδ. «Τρεῖς Ἱεράρχαι» Δεκέμβριος 1969.
- 19) Τό Δικέφαλον τού Συλλόγου Περιόδ. «Τρεῖς Ἱεράρχαι» Ἰανουάριος 1970.
- 20) Διάφορα κριτικά σημειώματα εἰς τό Περιόδ. «Ἐνορία», 1950-1967.

Β. ΥΠΟ ΕΚΔΟΣΙΝ

- 1) Τό δ ό γ μ α τῆς ἱκανοποιήσεως τῆς θείας δικαιοσύνης διά τῆς Σταυρικῆς Θυσίας τού Κυρίου. Μαρτυρία ἀπό τάς πηγάς. Μελέτη ἱστορική — ἐποικοδομητική — ἀντιρρητική — παραινετική.
- 2) Ὁ Ἄ π ό σ τ ο λ ο ς Ἀ ν δ ρ έ α ς . Τό μαρτύριον καί ἡ ἱστορία τῶν ἀγίων λειψάνων αὐτοῦ ἀπό τά κείμενα. Μελέτη ἀντιρρητική ἔνθα περί τῶν ἀγίων λειψάνων γενικῶς καί τῆς τιμῆς πρὸς αὐτά καί σκέψεις τινές περί τῆς συγχρόνου κινήσεως διά τήν Ἐνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν.
- 3) Ἡ Ἄ μ φ ἰ κ λ ε ἰ α . Ἐκδόσις β' συμπληρωμένη καί ὠλοκληρωμένη, ἐπιυξημένη καί βελτιωμένη. (Συνεργασία Γ.Ε. Παπαλιάκου).
- 1) Ἄ τ τ ἰ κ ά . Τεύχος β'. Πεζοπορικά Θαλασσώματα τού Χ.Ε. Στρατοκόπου.
- 3) Μ ο ρ φ α ἰ τ οῦ Ἑλληνικοῦ Προσκοπιαμοῦ. Ἄγγελος Ἰ. Φέτσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Συμπληρωματική παρουσίαση 1982

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙΣΑΙ

(Συνέχεια σχετικού Φ υ λ λ α δ ί ο υ 16 σελίδων, δημοσιευθέντος τό έτος 1973).

Α' ΣΥΓΓΡΑΦΑΙ (Βιβλία ποικίλου περιεχομένου)

- 39) Έργασιαί δημοσιευθεΐσαι. 'Αθήναι 1973.
- 40) Τό Μυστήριον του Γολγοθά. 'Αθήναι 1974.
- 41) 'Ο 'Απόστολος 'Ανδρέας. Τεύχος Α' 'Αθήναι 1975. Τεύχος Β' 'Αθήναι 1978.
- 42) Οί 'Άγιοι Πάντες 'Αμπελοκήπων. 'Αθήναι 1977.
- 43) Μορφαί του 'Ελληνικού Προσκοπισμού. Τεύχος Β' ('Άγγελος Φέτσης). 'Αθήναι 1977.
- 44) 'Ο Φυσιολατρικός "Όμιλος «'Αθανάσιος Λευκαδίτης» —Φ.Ο.Α.Λ.— Τά 25 χρόνια της δράσεώς του (1952-1977). 'Αθήναι 1977.
- 45) 'Η 'Αμφίκλεια (Δαδί) και ή περί τόν Παρνασσόν χώρα (Γέρας 'Υφυπουργείου Τύπου και Τουρισμού 'Αθήναι 1940). Έκδοσις επημεξημένη, σελ. 496. 'Αθήναι 1978.
- 46) 'Η 'Αμφίκλεια. 'Ανάτυπον τεύχος Παραρτήματος, σελ. 442-496. 'Αθήναι 1978.
- 47) 'Ο άγιος Νικόλαος Πευκακίων 'Αθηνών (χρονικόν του ιερού ναού και της 'Ενορίας). 'Αθήναι 1979.
- 48) 'Ο Πενταπόλεως άγιος Νεκτάριος. 'Αθήναι 1980.
- 49) Τά 'Ιερατικά 'Άμφια των 'Εκκλησιών 'Ανατολής και Δυτικής. (Χρήσις αυτών εν χαραις, εν λύπαις). 'Αθήναι 1981.
- 50) 'Αττικά. Τεύχος δεύτερον. Στούς Κάμπους, στά Βουνά και στ' 'Ακρογιάλια της 'Αττικής. 'Αθήναι 1982. (Χρυσούν 'Ιωβηλαΐον). Συνέχεια του εν έτει 1955 εκδοθέντος Α' Τεύχους του όμωνύμου βιβλίου).

Β' ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

α) Θρησκευτικά - Εκκλησιαστικά

37) Περιοδ. «Τρείς 'Ιεράρχαι» 1973-1980.

β) 'Ιστορικά — Τουριστικά — Αρχαιολογικά

- 82) Δύο νέα βιβλία του Ιατρού Γ. Χατζησωτηρίου α) 'Ιστορία της Παιανίας και β) Τό '21 στην 'Αττική — ό Μεσογειτής Γιάννης Ντάβαρης. Κριτική ('Εφημ. «'Αττικών Βήμα» άρ. φύλ. 464, 465, 1973).
- 83) 'Αττική και 'Άγγελος Φέτσης (Φυσιολάτρης) 'Αττικόν Βήμα, άρ. φύλ. 453, 466, 467 του 1973 και 468, 470 έως 484, του 1974.
- 84) Προϊστορική 'Αττική. 'Αττικόν Βήμα, άρ. φύλ. 488 έως 534 (έτη 1974-1976).
- 85) Οί 100 ήρωες της 'Αττικής. 'Αττικόν Βήμα, άρ. φύλ. 534-539 έτος 1977.
- 86) Γυναίκες 'Ηρωΐδες της 'Αττικής. 'Αττικόν Βήμα, άρ. φύλ. 540-544 (έτος 1977).

- 87) 'Η Κεραταία τῆς Λαυρεωτικῆς. Ἀττικόν Βῆμα, ἀρ. φύλ. 545-547 (ἔτος 1977).
88) Φυλαί καί Δῆμοι τῆς Ἀττικῆς. Ἀττικόν Βῆμα, ἀρ. φύλ. 548 ἕως 562 (ἔτος 1977).
89) Οἱ ἀρχαῖοι Δῆμοι τῆς Ἀττικῆς (ἀλφαβητικῶς).
90) Οἱ ἀρχαῖοι Δῆμοι τῶν στοιχείων Α', Β', Γ', Δ'. Ἀττικόν Βῆμα, ἀρ. φύλ. 563 ἕως σήμερον (ἔτη 1978-1981) μέ συνέχαιαν.

γ) Προσκοπικά

- 21) Ἀγγελος Φέτσης. Ἀττικόν Βῆμα, ἀρ. φύλ. 463, 466, 467 (ἔτος 1973) καί 468 καί 470 ἕως 484 (ἔτος 1974).

δ) Ποικίλα

- 22) Τά Ψάρια. Περιοδ. Ἐπιστιςτικά Νέα. τεύχος 2ον Δεκέμβριος 1979.
23) Ἡ τελευταία Κυριακή τῶν Ἀπόκρεω. Ἐπιστολή Χ.Μ.Ε. «Τά Ρήπαλα Ἀθηνῶν». Ἐφημ. Ἐλεύθ. Κόσμος. 17-2-1980. χρονογράφημα Ἀλ. Σακελλαρίου.
24) Παλαιά Λουκούλια γεύματα. Ἀπό τόν Κῆπον Χαρίτων τοῦ Καισαρίου Δαπόντε. Περιοδ. Ἐπιστιςτικά Νέα. τεύχος 4ον. ἔτος 1980.
25) Κριτικά σημειώματα εἰς περιοδ. «Ἐνορία» 1970 ἔτος 1980.
26) Ἐπιστολαί ἐπί διαφόρων θεμάτων. Ἐφημ. Καθημερινή 1963-1980. Ἑλληνικός Βορῶς 1962. Ρουμελιώτης 1938.

Γ. ΥΠΟ ΕΚΔΟΣΙΝ

- 1) Ἀττικά Τεύχος Τρίτον. Ἀττικῆς Γεωλογία — Παλαιοντολογία — Σεισμολογία. (Ἱστορία τῆς Ἱστορίας τῆς). (Ἐκδόθη,αι το 1983).

ΝΕΟΤΕΡΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ - ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

- 1) Ἀττικά. Τεύχος Τέταρτο. Φυλαί καί Δῆμοι τῆς Ἀττικῆς, σελίδες 480. Ἀθήναι 1984.
2) Ἀπό τα Ἄπαντα τοῦ Χρίστου Πέτρου-Μεσογειῆ «ΕΝΘΥΜΗΣΕΙΣ», Πρακτικά Α' Ἐπιστημονικῆς Συνάντησης ΝΑ Ἀττικῆς. Καλύβια 1985. σελ. 285-293.